

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: **M. K.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Šubrtem
sídlem Palackého 592/19, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Státní pozemkový úřad**
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2023 č. j. X ve věci komplexní pozemkové úpravy,

takto:

- I. Žaloba **se** v části, v níž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 24. 11. 2023 č. j. X v rozsahu, v němž bylo zamítnuto odvolání J. M., R. Z, J. Z. a A. Č., **odmítá**.
- II. Ve zbylém rozsahu **se** žaloba **zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A. Vymezení věci a obsahu podání

1. Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřadu pro Olomoucký kraj, pobočka Olomouc rozhodnutím ze dne 18. 5. 2023, č. j. X podle § 11 odst. 4 zákona č. 139/2002 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“) schválil návrh komplexních pozemkových úprav (dále jen „KPÚ“) v katastrálním území X.

2. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil odvoláním společně s dalšími osobami specifikovanými ve výroku tohoto rozsudku. O jejich odvoláních rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že je zamítl a rozhodnutí krajského pozemkového úřadu potvrdil. Žalobce se nyní domáhal zrušení napadeného rozhodnutí v celém rozsahu.
3. V žalobě namítal, že bylo nepřiměřeně zasaženo do jeho vlastnického práva. Nepřiměřenost spatřoval v tom, že má podle návrhu KPÚ obdržet pozemek označený pracovním parc. č. XA v k. ú. X (všechny dále uvedené pozemky se nachází v tomtéž katastrálním území), který se nachází 1 222 m od stávajících pozemků žalobce. Je tak zcela osamostatněn od jeho ostatních pozemků a netvoří s nimi hospodářský celek, což žalobci bude působit značné problémy při jeho obhospodařování. Je nelogické, aby byla ztráta stávajících pozemků nahrazena pozemkem v nepřiměřené vzdálenosti od ostatních pozemků žalobce. Nebyly tak splněny podmínky § 10 zákona o pozemkových úpravách. Nepřiměřenost žalobce spatřuje též v plánované výstavbě cesty, která má vést skrz jeho pozemek parc. č. XB. Cesta přetne komplex pozemků žalobce, které tvoří jeden funkční celek a jsou žalobcem obhospodařovány, což žalobci způsobí praktické potíže.
4. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl žalobu zamítnout a odkázal na napadené rozhodnutí s tím, že žalobní námitky se shodují s námitkami odvolacími. Jeho argumentaci pro stručnost soud uvede v hodnotící části rozsudku.

B. Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
6. Předně krajský soud uvádí, že se žalobce domáhal zrušení celého napadeného rozhodnutí, přestože jím bylo (jediným výrokem) zamítnuto jak odvolání žalobce, tak odvolání dalších osob.
7. Ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům (srov. § 2 s. ř. s.) a nejsou strážci objektivní zákonnosti při činnosti správních orgánů. Proto se ochrany ve správním soudnictví mohou domáhat toliko osoby, do jejichž veřejných subjektivních práv bylo zasaženo. Je v zásadě nepřípustné, aby se jedna osoba dovolávala ochrany práv jiné osoby. Tak je tomu i v případě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, kterou jsou oprávněny podat osoby, které tvrdí, že byly na svých právech zkráceny rozhodnutím správního orgánu (srov. § 65 odst. 1 s. ř. s.). Není proto přípustné, aby žalobce žalobou napadl výrok (resp. jeho část), který se jej netýká (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 As 75/2011-54).
8. Ve vztahu k části výroku napadeného rozhodnutí, jímž bylo zamítnuto odvolání J. M., R. Z., J. Z. a A. Č., postrádá žalobce zjevně aktivní procesní legitimaci. V tomto rozsahu proto soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

9. Podle § 10 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách platí, že *vlastníkům pozemků navrhne pozemkový úřad nové pozemky tak, aby odpovídaly jejich původním pozemkům přiměřeně cenou, výměrou, vzdáleností a podle možností i druhem pozemku. Porovnání ceny, výměry a vzdálenosti navrhovaných pozemků s původními pozemky se provádí za všechny pozemky vlastníka řešené v pozemkových úpravách (§ 2) vždy samostatně po jednotlivých listech vlastnictví.* Podle odst. 2 věty první téhož ustanovení platí, že *cena je přiměřená, pokud není ve srovnání s původní cenou vyšší nebo nižší o více než 4 %.* Odst. 3 téhož ustanovení stanovuje, že *nově navrhované pozemky jsou v přiměřené výměře, pokud rozdíl výměry původních a navrhovaných pozemků nepřesahuje 10 % výměry původních pozemků.* Konečně odst. 4 daného ustanovení uvádí, že *nově navrhované pozemky jsou v přiměřené vzdálenosti, pokud rozdíl ve vzdálenosti původních a navrhovaných pozemků není vyšší nebo nižší než 20 %.* Vzdálenost se měří od bodu dohodnutého na úvodním jednání.
10. Podle § 11 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách platí, že *pozemkový úřad rozhodne o schválení návrhu pozemkových úprav tehdy, pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň 60 % výměry pozemků, které jsou řešeny ve smyslu ustanovení § 2 v pozemkových úpravách. Váha hlasu podílového spoluvlastníka odpovídá jeho podílu na celkové výměře řešených pozemků.*
11. Krajský soud považuje za vhodné nejprve poukázat na specifickou povahu řízení o pozemkových úpravách, k níž se v minulosti opakovaně vyjadřoval i Ústavní soud. V nálezu ze dne 27. 5. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 34/97 konstatoval, že pozemkové úpravy nelze ztotožnit s pojmem vyvlastnění; ve své podstatě se jedná o hromadnou dobrovolnou směnu vlastnických práv dotčených pozemků. Jde však o natolik intenzivní zásah do stávajících vlastnických vztahů k nemovitostem, že při jeho realizaci je nutno uplatňovat ústavní kautely vyplývající z čl. 11 odst. 4 LZPS, které připouštějí vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva pouze ve veřejném zájmu, na základě explicitního zákonného zmocnění a za odpovídající náhradu. Byť se tyto závěry vztahují k předcházející úpravě (zákon České národní rady č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech), jsou použitelné i za účinnosti úpravy současné, jelikož její principy zůstávají stejné.
12. Východiska pro soudní přezkum zákonnosti rozhodnutí o KPÚ pak vyplývají z konstantní judikatury NSS. V rozsudku ze dne 27. 5. 2009, č. j. 4 As 72/2006-93 NSS uvedl, že: *[o]bdobně i z vlastního procesu schvalování návrhu pozemkových úprav plyne, že podle § 11 odst. 4 je rozhodující souhlas s navrženými pozemkovými úpravami vlastníky, kteří představují tři čtvrtiny výměry půdy řešené pozemkovými úpravami. V tomto případě však nezbyvá vlastníkům v menšině než provedení pozemkových úprav respektovat. To jednak proto, že souhlas dali vlastníci představující požadovanou většinu výměry zahrnutých pozemků, ale jednak také s ohledem na veřejný zájem na provedení pozemkových úprav. Především však také proto, že by podle požadavků přiměřenosti, vyjádřených v § 10 zákona o pozemkových úpravách neměli být zasaženi na svých právech podstatným způsobem, neboť i k jejich prospěchu byly pozemkové úpravy plánovány a provedeny. I těmto vlastníkům má realizace pozemkových úprav přinést užitek, byť se sami mohou cítit poškozeni a znevýhodněni. Podmínky k racionálnímu hospodaření je třeba též posuzovat nejen z hlediska jednotlivých vlastníků, ale též vzhledem k celku a ke všem vlastníkům. Nelze je posuzovat zcela jednotlivě a individuálně; celková možnost racionálnějšího hospodaření, i s ohledem na zmíněný veřejný zájem, musí být zlepšena ve srovnání s předchozím stavem (pozn. soudu – příslušné znění § 11 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách stanovuje nutnost souhlasu vlastníků 60 % výměry pozemků).*
13. Zákonodárce předpokládal, že je v případě pozemkových úprav téměř nemožné docílit souhlasu všech vlastníků úpravou dotčených pozemků. Vlastníkům v menšině pak nezbyvá

než většinově odsouhlasený návrh KPÚ akceptovat, pokud ho bylo dosaženo správným procesním postupem a současně byly dodrženy zákonem stanovené podmínky (srov. též rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2024, č. j. 10 As 84/2023, odst. 33). Pro vlastníky nemovitostí, kteří s návrhem nesouhlasí, představuje záruku ochrany jejich vlastnického práva již zmíněná existence nároku na náhradu v podobě přiměřených nových pozemků dle § 10 zákona o pozemkových úpravách, jehož smyslem je zaručit, že dotčené osobě nebude pozemkovými úpravami způsobena zásadní újma.

14. Role správního soudu je proto při přezkumu KPÚ nutně omezená. Nepřísluší mu posuzovat, jaké řešení je v daném případě optimální či racionální ve vztahu k cílům pozemkových úprav vyjádřených v § 2 zákona o pozemkových úpravách, nemůže též přezkoumávat, zda by bylo jedno řešení vhodnější či ekonomicky výhodnější než druhé. Takové faktory totiž nejsou zákonnými kritérii, jejichž splnění by bylo určující pro zákonnost výsledku KPÚ. Předmětem přezkumu rozhodnutí o KPÚ správním soudem tak může být toliko posouzení, zda byl výsledek uspořádání pozemků v rámci KPÚ dosažen postupem souladným se zákonem a zda byla v konkrétních případech dodržena výše uvedená zákonná kritéria přiměřenosti podle § 10 zákona o pozemkových úpravách. Nesouhlas některých vlastníků dotčených pozemků, který se však neopírá o tvrzení o porušení zákonných požadavků, nemůže vést k závěru o nezákonnosti napadeného rozhodnutí (např. rozsudek NSS ze dne 1 As 96/2011-156, č. 2578/2012 Sb. NSS, odst. 67).
15. Výše uvedená východiska judikatury je třeba aplikovat i v nyní řešenou věc. Žalovaný v rámci vypořádání námitek žalobce na str. 6 až 8 napadeného rozhodnutí zcela konkrétně popsal splnění kritérií přiměřenosti dle § 10 zákona o pozemkových úpravách. Uvedl, že rozdíl mezi původním a navrhovaným stavem na LV č. 27 činil + 0,5 % ve výměře (původní výměra 9,4953 ha, nová 9,5428 ha), - 1,4 % v ceně (původní 364 650 Kč, nová 359 480 Kč) a + 2,9 % ve vzdálenosti (původní vzdálenost 588 m, nová 571 m). Žalobce výpočty konkrétních procentních odchylek a zjištěné rozdíly, jimiž odůvodnily správní orgány přiměřenost ceny, výměry a vzdálenosti původních a navrhovaných pozemků ve smyslu § 10 zákona o pozemkových úpravách, v podané žalobě nijak nenapadal. Žalobce též nijak nerozporoval, že byl pro návrh KPÚ získán souhlas potřebného množství vlastníků nemovitostí, jak vyžaduje § 11 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách. Krajský soud však ověřil ze správního spisu (zejména ze soupisů nároků a soupisu nových pozemků), že žalovaným tvrzené hodnoty odpovídají zjištěnému skutkovému stavu a že s návrhem vyslovili souhlas vlastníci 87 % výměry dotčených pozemků. Krajský soud proto ve shodě s žalovaným shledal, že výsledné odchylky zcela naplňují kritéria přiměřenosti podle § 10 zákona o pozemkových úpravách. Nově navržené pozemky jsou ve vztahu k původním pozemkům žalobce přiměřené.
16. K umístění pozemku pracovního parc. č. XA krajský soud uvádí, že ze správního spisu se podává, že tento pozemek je v soupisu nových pozemků označen parc. č. (KN) XC. Podle zpracované mapy návrhu nového uspořádání pozemků je nově navrhovaný pozemek parc. č. XC na místě pozemků, které vstupovaly do pozemkových úprav jako parc. č. XD a XE. Ze soupisu nároků vlastníků ze dne 18. 9. 2020 vyplývá, že pozemek parc. č. XD byl o celkové výměře 10 641 m² a ve vzdálenosti 1 239 m, pozemek parc. č. XE o výměře 4 700 m² a ve vzdálenosti 1 179 m. Nově navrhovaný pozemek parc. č. XC je ve vzdálenosti 1 222 m a v celkové výměře 12 027 m². Z uvedených údajů a zpracovaných map, které zobrazovaly jak pozemky před vstupem do KPÚ, tak návrh nové úpravy, je zřejmé, že pozemek parc. č. XC se nachází na místě pozemků parc. č. XD a XE.

17. To ostatně potvrzuje i žalovaný na str. 6 napadeného rozhodnutí, kde k odvolací námitce žalobce uvedl, že v této jihozápadní části se nachází stávající pozemky žalobce parc. č. XD a XE o celkové výměře 1,0692 ha a navržen je zde pozemek podle návrhu parc. č. XC o výměře 1,2027 ha. Uvedl, že ostatní původní pozemky žalobce se pak nachází v jiné lokalitě řešeného území a z důvodu dodržení kritéria vzdálenosti byly umístěny navrhované pozemky do původních lokalit. Poukázal na to, že ze zákona nevyplývá, že navržené pozemky vlastníka musí tvořit jeden hospodářský celek.
18. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že pozemky navržené nově do vlastnictví jednoho vlastníka nutně nemusí tvořit jeden hospodářský celek. To ostatně zákon nepředpokládá ani nevyžaduje a s ohledem na komplexnost a složitost procesu pozemkových úprav je též těžko představitelné, aby úpravy reflektovaly veškeré představy a potřeby jednotlivých vlastníků dotčených pozemků. Jak navíc vyplývá ze závěrů shora uvedené judikatury, krajský soud ani není oprávněn přezkoumávat, zda by bylo jiné řešení v rámci KPÚ pro žalobce ekonomicky výhodnější, neboť se nejedná o zákonné kritérium, které musí správní orgány zohlednit při vyrovnání vstupních a výstupních nároků. Z napadeného rozhodnutí a správního spisu je přitom zřejmé, že pozemek parc. č. XC je nově navržen na místě původních pozemků žalobce parc. č. XD a XE. Nelze tak souhlasit s tvrzením žalobce, že ztráta stávajících pozemků byla nahrazena pozemkem v nepřiměřené vzdálenosti od jeho ostatních pozemků.
19. Žalobce dále spatřoval nepřiměřenost zásahu do jeho vlastnického práva v plánované výstavbě cesty přes pozemek žalobce parc. č. XB, neboť cesta přetne komplex jeho pozemků, které jsou společně obhospodařovány a tvoří jeden celek. Žalovaný se totožnou námitkou žalobce zabýval na str. 7 napadeného rozhodnutí. Uvedl mj., že polní cesta i interakční prvek jsou navrženy v souladu s § 9 odst. 8 písm. a) a d) zákona o pozemkových úpravách jako opatření ke zpřístupnění pozemků a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, podpoře biodiverzity a zvýšení ekologické stability prostřednictvím územního systému ekologické stability, založení, doplnění, nebo obnovy vegetace terénních úprav a podobně. Odkázal též na vyjádření krajského pozemkového úřadu, ze kterého vyplývá, že plán společných zařízení byl projednán podle § 9 odst. 10 a 11 zákona o pozemkových úpravách a schválen Zastupitelstvem obce Hlásnice na zasedání dne 25. 11. 2021. Žalobce vyslovil v rámci vystavení návrhu KPÚ nesouhlas s průběhem polní komunikace, průlehu a s přerušením původního pozemku. S ohledem na to bylo dne 23. 11. 2022 uskutečněno jednání, jehož výsledkem byl návrh na úpravu plánu společných zařízení, se kterým však následně Zastupitelstvo obce Hlásnice dne 19. 12. 2022 vyslovalo nesouhlas. Navrhovaná změna proto nebyla do plánu společných zařízení zapracována, o čemž byl žalobce informován dopisem ze dne 10. 1. 2023.
20. Uvedené přitom odpovídá údajům obsaženým ve správním spise. Vedlejší polní cesta VC12 v lokalitě u Vodárny byla v rámci KPÚ nově navržena v rámci návrhu společných zařízení a doplněna o interakční prvek IP 6 a průleh PR 1. Podle návrhu se nově navržená cesta VC12 nachází na pozemku nově parc. č. XF, interakční prvek IP 6 na pozemku nově parc. č. XG a průleh PR 1 na pozemku nově parc. č. XH, přičemž všechny tyto pozemky jsou navrženy do vlastnictví obce Hlásnice. Pozemky parc. č. XG a XF se nachází mezi pozemky navrženými do vlastnictví žalobce parc. č. XCH a parc. č. XI (orná půda) a pozemek nově parc. č. XH se nachází na jižní straně pozemku parc. č. XI nově navrženého do vlastnictví žalobce. Varianta úpravy plánu společných zařízení předložená žalobci na jednání dne 23. 11. 2022 představovala úpravu ve využití cesty VC13 pro zemědělskou techniku na místo

původně navržené cesty VC12, která by byla z návrhu vypuštěna se zachováním průlehu a pásu zeleně. Žalobce v podání ze dne 1. 12. 2022 souhlasil se zanesením cesty VC13 do návrhu a navrhovaným průlehem, u něž však nesouhlasil s tím, aby průleh náležel do vlastnictví obce, neboť by mu tím byl rozdělen ucelený soubor nemovitostí. Po neschválení zastupitelstvem žalobce v podání ze dne 9. 2. 2023 sdělil pozemkovému úřadu, že nadále trvá na svých námitkách a nesouhlasu tak, jak jej dříve vyjádřil.

21. Podle § 9 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách zpracování plánu společných zařízení předchází návrhu nového uspořádání pozemků vlastníků. Tento plán podle § 9 odst. 10 zákona o pozemkových úpravách předkládá pozemkový úřad k uplatnění stanovisek dotčeným orgánům státní správy a podle odst. 11 je povinen s ním před předložením zastupitelstvu obce seznámit sbor zástupců nebo vlastníky, není-li sbor zvolen. Následně je plán společných zařízení podle odst. 11 téhož ustanovení schvalován zastupitelstvem obce. Je-li plán schválen, je pro další průběh pozemkových úprav závazný a musí být respektován (např. rozsudek NSS ze dne ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 As 339/2018-25). To se odráží i ve znění § 17 odst. 1 vyhlášky č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, podle něhož *při zpracování návrhu nového uspořádání pozemků se nepřihlíží k takovým požadavkům, které jsou v rozporu s projednaným plánem společných zařízení a stanoveným způsobem využití území.*
22. Žalobní argumentace v posuzovaném případě nijak relevantně nezpochybňuje zákonnost přijetí plánu společných zařízení a žalobce svoji námitku spojil toliko s nepřiměřeností zásahu do jeho vlastnického práva. Nadto namítanou nepřiměřenost nikterak argumentačně nepodpořil. Proto může krajský soud toliko uvést, že zmíněná cesta dle napadeného rozhodnutí sleduje veřejný zájem na zpřístupnění pozemků (což žalobce nezpochybňuje). Rovněž lze znovu poukázat na to, že byly bezezbytku naplněny podmínky § 10 zákona o pozemkových úpravách, které mají zjistit přiměřenost zásahu do práv osob.
23. Závěrem je vhodné zopakovat, že v rámci KPÚ nelze dosáhnout řešení, které by bylo ideální pro každého jednoho vlastníka pozemků. Povinností správních orgánů však nebylo posuzovat toliko individuální zájem žalobce na zachování původního stavu a celistvost komplexu jeho pozemků, nýbrž musely sledovat účel zákona o pozemkových úpravách. Ten je podle § 2 mj. spatřován ve vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků. Na návrh pozemkových úprav je pak nutno nahlížet jako na celek a vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků půdy a zajištění přístupnosti pozemků je nutné posuzovat s ohledem na zájmy všech pozemků zahrnutých do pozemkových úprav. Realizace pozemkových úprav má být pak vzhledem k vytvoření podmínek pro racionální hospodaření přínosem i těm vlastníků, kteří s ní vyslovili nesouhlas, byť se sami mohou cítit poškozeni a znevýhodněni. Dosažení cílů a účelu pozemkových úprav totiž nespadá jen do sféry jednotlivých účastníků, nýbrž celé společnosti, což se odráží i v existenci veřejného zájmu na provádění pozemkových úprav.

C. Závěr a náhrada nákladů řízení

24. Jelikož soud neshledal žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 23. října 2024

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu